

Sygn. akt I PK 167/16

## POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa Z. P.  
przeciwko Urzędowi [...] w K.  
o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 marca 2017 r.,  
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i  
Ubezpieczeń Społecznych w K.  
z dnia 7 stycznia 2016 r., sygn. akt IX Pa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i  
odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania  
kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Powód Z. P. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 7 stycznia 2016 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego: art. 45 § 2 k.p., przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda - w miejsce rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji o przywróceniu powoda do pracy na poprzednich warunkach - odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę, pomimo że Sąd odwoławczy nie uwzględnił w zaskarżonym wyroku wszystkich istotnych elementów stanu faktycznego, a mianowicie ani wieku powoda (52 lat), ani jego 25-

letniego stażu pracy u pozwanego, ani też świadczenia przez niego pracy typowo urzędniczej w ramach korpusu służby cywilnej, ani nawet choroby powoda (padaczka), a które to elementy, w razie ich łącznego rozważenia przez Sąd Okręgowy w K., nie dawałyby żadnych podstaw dla dokonania wyboru alternatywnego - i będącego w istocie rzeczy znacznie mniej korzystnym dla pracownika - roszczenia określonego w tym przepisie, tj. zasądzenia na rzecz powoda odszkodowania.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, „albowiem jest ona oczywiście uzasadniona, gdyż zaskarżony wyrok z dnia 7 stycznia 2016 roku został przez Sąd Okręgowy w K. wydany na podstawie zaledwie części materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, przy czym istotne dla wyniku sprawy ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji i w całości podzielone przez Sąd drugiej instancji, w ogóle nie zostały w nim wzięte pod uwagę. Uchybienie Sądu Okręgowego w K., polegające na pominięciu części ustaleń faktycznych przemawiających za przywróceniem powoda do pracy na poprzednich warunkach pozostaje widoczne na pierwszy rzut oka, albowiem w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, *nota bene* o bardzo zdawkowej i lakonicznej treści, nie została uczyniona chociażby jedna tylko wzmianka na temat skutków, jakie zaskarżony wyrok wywrze dla sytuacji powoda na rynku pracy. W konsekwencji tego, pomimo dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych, znaczna ich część nie została przez Sąd Odwoławczy uwzględniona przy wyrokowaniu. Ustalenia te dotyczą tymczasem faktów na tyle istotnych, że ich potencjalne prawidłowe rozważenie mogłoby doprowadzić do wydania zgoła innego rozstrzygnięcia.”

W odpowiedzi na skargę strona pozwana – Urząd Statystyczny w K. - wniosła o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz – w obu przypadkach - o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1254 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa

polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398<sup>4</sup> k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109, z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 494, z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałyby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>4</sup> § 1 w związku z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Wskazane w art. 45 § 2 k.p. przesłanki orzekania przez sąd pracy o odszkodowaniu (zamiast o przywróceniu do pracy) w postaci niemożliwości bądź niecelowości uznania wypowiedzenia za bezskuteczne lub przywrócenia do pracy zostały sformułowane przez ustawodawcę w sposób bardzo szeroki. Ocena, czy w konkretnej sprawie istnieją warunki zastosowania tegoż unormowania, pozostawiona została sądowi rozstrzygającemu spór. Nie może być ona dowolna, lecz każdorazowo powinna być poprzedzona dokonaniem stosownych ustaleń faktycznych pod kątem dalszego funkcjonowania restytuowanego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1999 r., I PKN 641/98, OSNP 2000 Nr 11, poz. 416). Nadanie zwrotom niedookreślonym użytym w komentowanym przepisie („niemożliwe” lub „niecelowe”) konkretnej treści, zależy zaś od indywidualnych okoliczności faktycznych każdego przypadku. W judykaturze przyjmuje się, że niemożliwość lub niecelowość orzeczenia o przywróceniu do pracy może być spowodowana zarówno okolicznościami dotyczącymi pracodawcy

jak i pracownika. Ocena zgłoszonego przez pracownika żądania restytucji stosunku pracy w aspekcie unormowania art. 45 § 2 k.p. następuje z uwzględnieniem również likwidacji stanowiska pracy powoda (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1999 r., I PKN 57/99, OSNP 2000 Nr 15, poz. 576; z dnia 26 marca 1998 r., I PKN 566/97, OSNP 1999 Nr 5, poz. 166; z dnia 23 stycznia 2002 r., I PKN 819/00, LEX nr 55126).

Mając na uwadze zarzuty skargi oraz uzasadnienie wyroku sądu drugiej instancji należy uznać, że nie doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego. Sąd wyraźnie wskazał, że trafnie zakwestionowano prawidłowość wypowiedzenia powodowi umowy o pracę, podkreślił jednak, że przyczyna wypowiedzenia była rzeczywista, ponieważ oddział, w którym powód wykonywał swoje obowiązki, został zlikwidowany. Trudno w tym kontekście uznać, że zasądzenie odszkodowania w miejsce przywrócenia do pracy stanowi kwalifikowane naruszenie przepisów prawa materialnego lub procesowego tylko z tego względu, że Sąd w zaistniałej sytuacji nie uwzględnił „wieku powoda (52 lat) ani jego 25-letniego stażu pracy u pozwanego, ani też świadczenia przez niego pracy typowo urzędniczej w ramach korpusu służby cywilnej, ani nawet choroby powoda (padaczka)”.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398<sup>9</sup> k.p.c., należało postanowić jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto po myśli art. 102 k.p.c.